

Dette dokument udgør referat fra Gudenåkomitémøde 7. marts 2025

Praktisk information om mødet:

Adresse: Vejlsøhus Hotel & Conferencecenter, Vejlsøvej 51, 8600 Silkeborg.

Mødelokale: Salen

Parkering: Gratis

Ladestandere: Opladning v. hotellet foregår via Norlys (download app).

Forplejning: Fuld mødeforplejning.

Kontaktinformationer til Gudenåkomitéens Sekretariat:

Morten Horsfeldt Jespersen: Sekretariatschef

Direkte telefonnummer: 89 70 15 20 / 20 51 75 50. e-mail: mhj@silkeborg.dk

Sabina Rohde: Projektleder - Gudenåplanen

Direkte telefonnummer: 24 98 57 38. e-mail: sabina.rohde@silkeborg.dk

Majbritt Kjeldahl Lassen: Koordinator

Direkte telefonnummer: 51 44 49 43. e-mail: makla@silkeborg.dk

Besøgsadresse: Gudenåkomitéens Sekretariat, Søvej 3, 8600 Silkeborg.

Hjemmeside: www.gudenaakomiteen.dk

Deltageroversigt

Politisk deltagelse	Repræsentarer
Karen Lagoni (Næstformand)	Randers Kommune
Søren Gade	Favrskov Kommune
Steffen Drejer	Viborg Kommune
Jens Szabo	Skanderborg Kommune
Rikke Østergaard Christensen (suppleant)	Horsens Kommune
Jeppé Mouritsen	Hedensted Kommune

Teknisk deltagelse	Repræsentarer
Michael Damm	Randers Kommune
Daniel Lindvig	Viborg Kommune
Birthe Jordt	Favrskov Kommune
Morten H. Jespersen (Sekretariatsleder)	Silkeborg Kommune
Bent Hodde Mortensen	Skanderborg Kommune
Flemming Larsen	Horsens Kommune
Bjarke H. Jensen	Hedensted Kommune
Hanne Stadsgaard Jensen	Lokal Trepert Randers Fjord Sekretariatet
Sabina Rohde (projektleder)	Gudenåkomitéens Sekretariat
Majbritt Kjeldahl Lassen (koordinator)	Gudenåkomitéens Sekretariat

Deltog ikke	Repræsentarer
Rune Kristensen (Formand)	Silkeborg Kommune
Aleksander Myrhøj	Norddjurs Kommune
Søren Kepp Knudsen	Norddjurs Kommune

Dagsorden

1) Godkendelse af dagsorden og introduktion til området (09.00 – 09.10)

/v. Rune Kristensen

Punkter vedr. natur og miljø, GudenåPlanen og GudenåSystemets benyttelse

2) Orientering om deltagelse i Folketingets Miljø- og Fødevareudvalgs studietur til Gudenåen 3. februar 2025 og beslutning om udsættelse af foretræde for Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg (09.10 – 09.25)

/v. Rune Kristensen

3) Beslutning om høringssvar ift. genbesøget af vandområdeplanerne for planperiode 2021 - 2027 (09.25 – 09.45)

/v. Daniel Lindvig

4) Gudenåplanen (09.45 – 10.40)

/v. Sabina Rohde

Pause 20 min.

5) Godkendelse af revideret henvendelse til Miljøstyrelsen med anmodning om revision af ”Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers” (11.00 – 11.15)

/v. Rune Kristensen

6) Drøftelse af GudenåSystemets faciliteter (11.15 – 12.00)

/v. Majbritt Kjeldahl Lassen

7) Gensidig orientering ift. den fremsendte orientering til Borgmestrene i Gudenåkommunerne om Gudenåkomitéens arbejde i 2024 (12.00 – 12.20)

/v. Rune Kristensen

Øvrige punkter

8) Orientering om regnskab for Gudenåkomitéen 2024, Gudenåplanen 2024 og sejladsområdet 2024

9) Orientering om budget for Gudenåkomitéen 2026 og budget for Gudenåplanen 2025 og 2026 (12.20 – 12.30)
/v. Morten H. Jespersen

10) Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter (12.30 – 12-35)

11) Godkendelse af aktivitetsplan (12.35 – 12.40)
/v. Morten H. Jespersen

12) Eventuelt (12.40 – 12.45)

Frokost 12.45 – 13.30

Oversigt over bilag

1. Program for MOF-studietur til Tangeværket og Gudenåen 3. februar 2025
 2. Handout_ oplæg om Gudenåplanen_MOF-studietur til Tangeværket og Gudenåen 03.02.2025
 3. Udkast_Anmodning fra Gudenåkomitéen om revision af BEK nr. 148 af 24.02.2016_udvidet version
 4. Oversigt over facilitetstyper til sejlads
 5. Regnskab – Gudenåkomitéen 2024
 6. Regnskab – Gudenåplanen 2024
 7. Regnskab – Sejladsområdet 2024
 8. Budget Gudenåkomitéen 2026
 9. Budget Gudenåplanen 2025 og 2026
-

Punkt 1. Godkendelse af dagsorden og introduktion til området

Gudenåkomitéens møder placeres rundt om i medlemskommunerne. Denne gang afvikles mødet i Silkeborg. Efter dagsordenens godkendelse giver Rune Kristensen en introduktion til området i relation til opgaverne i Gudenåkomitéen med fokus på emner for dagens møde.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- dagsordenen til Gudenåkomitéens møde 7. marts 2025 godkendes.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 2. Orientering om deltagelse i Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalgs studietur til Gudenåen 3. februar 2025 og beslutning om udsættelse af foretræde for Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Baggrund

Gudenåkomitéens dagsorden d. 29. november 2024 indeholdt følgende orientering:

Folketingets Miljø- og fødevarerudvalg planlægger studietur til Gudenåen.

Som en opfølgning på konferencen om Gudenåplanen fremsendte Gudenåkomitéens formand en opfølgende mail til de deltagende folketingspolitikere. I et retursvar til Gudenåkomitéen blev der gjort opmærksom på, at udvalget og departementet var ved at planlægge studietur til Gudenåen og Tange sø for Minister for grøn trepart, Jeppe Bruus. Gudenåkomitéen kunne i den forbindelse blive kontaktet.

Sekretariatets bemærkninger

Studieturen for Folketingets Miljø- og fødevarerudvalg blev fastlagt til 3. februar 2025. Gudenåkomitéens Formand blev inviteret til at deltage med et kvarters oplæg i felten om Gudenåplanen.

Desuden blev Gudenåkomitéens Formand inviteret ind til et møde samme dag, hvor der var mulighed for at opsummeret og yderligere uddybe Gudenåplanen for Minister for Grøn Trepart, Jeppe Bruus, Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner samt en del af Folketingets Miljø- og fødevarerudvalg.

Komitéen blev orienteret herom pr. mail af komitéens formand 26. januar 2025. Formanden orienterer nærmere på mødet.

Bilag

Bilag 1. Program for Miljø- og fødevarerudvalget studietur til Gudenåen 3. februar 2025

Bilag 2. Handout_ oplæg om Gudenåplanen_MOF-studietur til Tangeværket og Gudenåen 03.02. 2025

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning
- Gudenåkomitéen på den baggrund udsætter et foretræde for MOF i 2025 og i stedet følger op på besøget ved at sende en skriftlig henvendelse til ministeren.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 3. Beslutning om høringssvar ift. genbesøget af vandområdeplanerne for planperiode 2021 - 2027

Baggrund

Ministeriet for Grøn Trepert har sendt forslag til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 - 2027 i seks måneders høring (frist: 20. juni 2025). [Direkte link til brug for afgivelse af høringssvar til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 - 2027](#)).

Høringsmaterialet består af vandområdeplanerne, fem bekendtgørelser, en miljørapport og en vejledning om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. [Direkte link til høringmaterialet til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 - 2027](#)

Sekretariatets bemærkninger

Gudenåkomitéen har tidligere afgivet høringssvar til vandplanerne

- Vandplan 1 (2009- 2015).
[Direkte link til høringssvar afgivet af Gudenåkomitéen](#)
- Vandområdeplan II (2015 - 2021).
[Direkte link til høringssvar afgivet af Gudenåkomitéen som VOS Randers Fjord](#)
- Vandområdeplan III (2022 – 2027)
[Direkte link til høringssvar afgivet af Gudenåkomitéen som VOS Randers Fjord](#)
[Direkte link til fælles høringssvar for Gudenåkomitéen som VOS Randers Fjord og landbrugets organisationer](#)

Høringssvarene har inden afgivelsen været politisk behandlet i medlemskommunerne.

I pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje” angives, at Gudenåkomitéen/VOS Randers Fjord vil følge genbesøget af VPIII ift. den udskudte stillingtagen til Gudenåens forløb ved Tange Sø, samt vurdere om der skal fremsendes bemærkninger hertil ([direkte link - pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje”](#))

VOS Randers Fjord er som følge af den nylige etablering af Lokal Trepert Randers Fjord nedlagt, men Gudenåkomitéen har fortsat Gudenåen og Randers Fjord som et vedtægtsbestemt arbejdsområde. Gudenåkomitéen er ikke på høringslisten ifm. forslag til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 - 2027. Alle kan imidlertid afgive et høringssvar.

Der vil på mødet blive givet eksempler på hvad et evt. komitéhøringssvar til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 – 2027 kunne indeholde.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen beslutter hvorvidt der skal indsendes et høringssvar til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 – 2027

Beslutning

Gudenåkomitéen sender et høringssvar indeholdende 3 budskaber. Høringssvaret godkendes på komitémøde 13. juni 2025. Komitéens medlemskommuner orienteres om indsendelse af høringssvaret.

Punkt 4. Gudenåplanen

Baggrund

Der gives på mødet en status for arbejdet med Gudenåplanen

Sekretariatets bemærkninger

Status på kortlægning

Der er igangsat en overordnet og indledende kortlægning af hvilket projekter de enkelte kommuner ønsker skal fremgå af Gudenåplanen. Om muligt præsenteres en beta version af kortet på mødet.

Udarbejdelse af politiske målsætninger i relation til Gudenåplanen

Det skal afsøges hvordan planens fire strategiske indsatsområder kan konkretiseres. På baggrund af de input der blev givet fra følgegruppen i oktober 2024, foreslår sekretariatet, at der igangsættes en proces hvor komiteen kan arbejde nærmere med hvilke konkrete politiske målsætninger der skal udgøre det bærende element under de strategiske indsatsområder. Det kunne være i form af en workshop, hvor der på baggrund af nogle fagligt udarbejdede principper for områderne, kan arbejdes mere med planens materie.

Definition af fastsættelse af målsætninger er væsentlige ift. at kunne definere retning i forhold til leverancerne i Gudenåplanen.

Samspillet med treparten

På mødet gives der en kort præsentation af hvordan sammenhængen mellem Den grønne trepart og Gudenåplanen kan anskues.

Treparten helt kort fortalt: De lokale grønne treparter skal udarbejde omlægningsplaner inden udgangen af 2025.

Omlægningsplanerne skal indeholde:

1. En status
 - a. for omlægningsprojekter
 - b. for projekter både på skitseniveau og på implementeringsniveau
2. Udpegning af områder der har potentiale for:
 - a. Indfrielse af kvælstofreduktionsbehovet
 - b. Udtagning af lavbund
 - c. Skovrejsning
 - d. Mere sammenhængende natur
 - e. Synergi til øvrig lokalplanlægning

Mulige indsatser der kan indgå i omlægningsplanerne:

- Kvælstofområder
- Skovrejsning
- Lavbundsprojekter
- Ekstensivering
- Minivådområder
- Restaurering af ådale
- Drikkevandsbeskyttelse

Arbejdet centrerer sig omkring tre hovedelementer:

1. Kvælstofreduktion

- a. Reduktion af udledning med 13780 tons i 2027
- b. Samarbejde med Tyskland og Sverige
- c. Der arbejdes på en reguleringsmodel

2. Arealomlægning

- a. Der skal ske en omlægning af ca. 400.000 ha
- b. Skovrejsning 250.000 ha
- c. Udtagning af 140.000 ha lavbundsområder
- d. Etablering af grøn arealfond hvor lodsejere kan søge støtte til skovrejsning, vådområder mm.

3. CO₂ afgift

- a. Eksekvering af aftale om indførelse af CO₂ kvælstof til landbruget

Synergierne til Gudenåplanen kan findes på flere niveauer.

Treparten skal i første omgang finde en stor reduktion i udledning af kvælstof. Et vigtigt virkemiddel er udtagning af lavbundsområder. Treparten er en bunden opgave med et relativt klart defineret mål.

Flere af de virkemidler, der er i spil i forhold til Treparten vil også være i spil i arbejdet med Gudenåplanen. Dog er det væsentligt at have opmærksomhed på, at Gudenåplanens geografi vil være relativt smal set i forhold til det samlede opland til Randers Fjord. Størstedelen af de indsatser, der vil være relevante i første omgang af arbejdet med Treparten vil med stor sandsynlighed findes i den øvre del af systemet (særligt i Randers og evt. Norddjurs) hvor nedlæggelse af diger og tilbageførsel af store strandengsarealer vil levere ind på begge spor.

Gudenåplanen opererer med sine fire strategiske indsatsområder på en bredere bane, og er i sin essens mere en platform hvorfra der kan arbejdes med indsatser.

Gudenåplanens følgegruppe

I samråd med Gudenåkomitéens Formand foreslås det, at der ikke arrangeres et fysisk møde mellem GK og følgegruppen i 2025. Sekretariatet vurderer, at vi ikke er så langt i processen, at det giver mening med et møde.

Følgegruppen vil blive inddraget i 2025 bilateralt og i forbindelse med et møde, der forventeligt afholdes i oktober.

Det er væsentligt at komitéen bemærker, at der i forbindelse med komitéens møde 29. november 2024 blev referatført, at man ønskede følgegruppens input til de målsætninger, der skal udarbejdes. Dette er dog ikke i overensstemmelse med kommissoriet for den nedsatte gruppe. Sekretariatet foreslår, at man på Gudenåkomitéens møde 13. juni 2025 udarbejder forslag til politiske målsætninger under hver af de fire strategiske indsatsområder, som så kan præsenteres og kvalificeres af følgegruppen på deres forventede møde i oktober. De input vil så kunne tilgå Gudenåkomitéen efterfølgende til videre bearbejdning.

Kommunikation og hjemmeside

Kommunikation omkring Gudenåplanen har været relativ sparsom. Der er behov for at øge den kommunikative indsats, så fremtidige partnere, borgere og andre kan finde information om planens vision og eksistens.

Domænenavnene gudenåplanen.dk og gudenaaplanen.dk er indkøbt, og vi er nu pt ved at afsøge hvad vi kan på de eksisterende platforme, men der er behov for at bygge en ny hjemmeside op der kan imødekomme det behov, vi har for at kunne formidle planens indhold.

For nuværende bor Gudenåplanen på videnomgudenaen.dk, hvor vi har lavet en interimistisk løsning. Hvilke muligheder vi har afsøges i den kommende tid.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning
- Gudenåkomitéen udskyder et fysisk møde med Gudenåplanens følgegruppe til 2026
- Gudenåkomitéen på en workshop før næste ordinære møde arbejder nærmere med hvilke konkrete politiske målsætninger der skal udgøre det bærende element under de fire strategiske indsatsområder

Beslutning

Indstilling godkendt.

Gudenåkomitéens medlemmer vil på førstkommende møde i Lokal Trepert Randers Fjord fremføre budskab om at indarbejde Gudenåplanens areal i omlægningsplanen for Randers Fjord

Punkt 5. Godkendelse af revideret henvendelse til Miljøstyrelsen med anmodning om revision af ”Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers”

Baggrund

Gudenåkomitéen har en ambition om en omstilling til fossilfri sejlads i Gudenåsystemet inden for en årrække. Ambitionen angives i forordet til pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje”, ligesom man i pejlemærket ”*Gudenåens benyttelse*” kan læse komitéens ønske om at arbejde for retningslinjer for elmotorbådssejlads i overensstemmelse med den nationale målsætning om reduktion af drivhusgasser.

Sejladsbekendtgørelsen for Gudenåsystemet pålægger imidlertid gudenåkommunerne at have registreringsordninger for fartøjer med motor, herunder elmotor. Heraf følger, at motorer, der ikke er elmotorer, også er tilladt (dvs. også forbrændingsmotorer). Lovgivningen ser ud til spærre for komitéens ambition om fossilfri fritidssejlads i Gudenåsystemet. Hvis visionen skal indfries, vurderer sekretariatet, at der skal der rettes henvendelse til Miljøstyrelsen med ønske om en bekendtgørelsesrevision.

Sekretariatets bemærkninger

Komitéen besluttede 8. marts 2024 at rette direkte henvendelse til Miljøstyrelsen med ønsket. Medlemskommunerne skulle orienteres om, at komitéen retter henvendelse til Miljøstyrelsen ifm. indhentning af kommentarer til pejlemærkehæftet ”På tværs med vilje”. Udkastet til selve henvendelsen blev godkendt på komitémøde 21. juni 2024, med enkelte tilrettelser.

Bilag sagsfremstillingen er nyt udkast til henvendelsen. Der er rettet faktuelle småting samt tilføjet følgende formulering: *Det vil naturligvis tage tid at omstille havneanlæg og fartøjer til fossilfri fremdrift, og det skal der også være tid til af hensyn til brugerne. Men tiden er kommet til, at vi viser vejen, så udviklingen på vandvejen kan følge udviklingen på landevejen, hvor den grønne omstilling er i gang.*

Link

[Direkte link til sejladsbekendtgørelsen \[Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers\]](#)

Bilag

Bilag 3. Udkast_Anmodning fra Gudenåkomitéen om revision af BEK nr. 148 af 24.02.2016_udvidet version

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen godkender henvendelsen til Miljøstyrelsen

Beslutning

Punktet udsat til komitéens møde 13. juni 2025.

Punkt 6. Drøftelse af GudenåSystemets faciliteter

Baggrund

Gudenåkomitéen følger udviklingen i den rekreative anvendelse af vandsystemet og de vandnære arealer. Komitéen skal særligt arbejde for en koordineret, afbalanceret og sammenhængende indsats for rekreativ anvendelse, et helhedsorienteret fokus på klimatilpasning, og beskyttelse af natur og miljø i vandsystemet og de nære omgivende arealer.

Der er ingen overordnet plan for Gudenåsystemet rent benyttelsesmæssigt ud over GudenåPlanens vision om et styrket friluftsliv. Planens strategiske indsatsområde ”Friluftslivs kerneområde” lyder:

Udvikle attraktive og tilgængelige områder til friluftsliv i et styrket samarbejde med GudenåSamarbejdet. Gudenå ”brandet” styrkes og giver øgede muligheder for turisme og lokal erhvervsudvikling.

Gudenåkomitéen har traditionelt set arbejdet mere med selve sejladsen end de faciliteter, der knytter sig til sejladsen, men de nære omgivende arealer hører også under komitéens arbejdsområde. Komitéens pejlemærkehæfte ”På tværs med vilje” angiver derfor til emnet ”Gudenåens benyttelse”, at komitéen i funktionsperioden vil have et øget fokus på sammenhæng i faciliteter på land ved vand.

For at komme hele vejen rundt om sejladsområdet, følger arbejdet en tids- og procesplan. På mødet behandles derfor emnet ”Faciliteter” med underemnerne: * *Gudenåen er ikke et sammenhængende system* * *Spærringer giver (ofte) overbæring* * *Isætningssteder for nogen – ikke alle* * *Sammenhæng i (klimatilpassede) faciliteter* * *Udkast til fælles politik vedr. faciliteter.*

Sekretariatets bemærkninger

Gudenåkomitéen er afsender på to informationsfoldere, der angiver sejladsreglerne samt de faciliteter sejlsende kan møde og benytte sig af i Gudenåsystemet. Der er mange facilitetstyper knyttet til sejlads og de ”blå støttepunkter” ligger med passende mellemrum i hele Gudenåsystemet. Foldermaterialets angivelse af GudenåSystemets indretning hjælper i turplanlægningen, og kan dermed bidrage til at minimere f.eks. ulovlig landgang/isætning/overnatning til gavn for naturen og lokalbefolkningen

Komitéen fik på dialogmøde 8. marts 2024 input til ”Faciliteter” fra Brugerrådet for Sejlads:

- *Faciliteter (som benyttes til ophold):*
 - *Eksisterende faciliteter kunne gøres mere handicapvenlige*
 - *Hvor langt fra vandet/stien skal faciliteterne (shelters) være?*
 - *Turismemæssigt vil folk gerne glamping/trailcenter/steder m. opladningsmuligheder*
 - *Shelters er populære – placer dem hvor der er toiletfaciliteter, ikke andre steder*
- *Faciliteter, der benyttes ift. adgang til vandet (isætningssteder):*
 - *Isætningssteder til ikke-motoriserede fartøjer ml. Tørring/Mossø mangler.*
 - *Motorbådisætning er dyrt/besværligt. Der kunne være flere steder til mindre motorbåde*
 - *Afstanden ml. isætningssteder for motorbåde kan være for lang – små elbåde sejler måske ikke så langt, så køber man en større motorbåd*

Brugerrådets input kan tages med ind i GudenåPlanens vision om et styrket friluftsliv, hvor der udvikles tilgængelige og attraktive friluftslivsområder:

Tilgængelighed til Gudenåsystemet: antallet af isætningsteder

Isætningsstederne bruges til isætning og landgang. Der er flere isætningsmuligheder til ikke-motoriserede fartøjer end til motoriserede fartøjer. Nogle steder er der længere ml. isætningssteder til ikke-motoriserede fartøjer end andre. Mulighederne for isætning af ikke-motoriserede fartøjer ml. Tørring og Mossø øges til sæson 2025, hvor offentligheden må isætte ved Vestbirk Camping. Sekretariatet er oplyst, at det derudover er svært at finde nye isætningssteder på denne del af åen.

Der er færre isætningssteder til motorbåde, og ikke alle motorbåde kan anvende alle isætningsteder (bådens størrelse sætter begrænsninger). Udfordringer med at finde egnede steder til nyetablering af isætningsteder til motorfartøjer har tidligere været drøftet med Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen. Der er, så vidt Sekretariatet er orienteret, ikke planlagt nye kommunale isætningsteder til motorbåde.

Tilgængelighed til Gudenåsystemet: isætningsstedernes brugbarhed

Kano, kajaker og robåde er eksempler på traditionelle ikke-motoriserede fartøjer. Kajakroere er en brugergruppe, der kan møde udfordringer ved landgang, hvis facilitetens højde ikke passer. Kan faciliteten bruges af kajakroere, kan den bruges af de fleste sejlene i ikke-motoriserede småfartøjer. Der findes enkelte handicapvenlige isætningsteder med lift til kørestolsbrugere.

Der kan være geografisk sammenfald ift. isætningssteder til hhv. ikke-motoriserede fartøjer og motoriserede fartøjer (fx Fladbro, Ludvigsløst). Isætningssteder til motorbåde kan være lavet af hårdt materiale (beton), der tilvejebringer et sikkert greb, når motorbåden isættes Gudenåen fra bil/trailer. Beton o.lign. kan nedsætte facilitetens egnethed for ikke-motoriserede fartøjer (slid på fartøjsbund). Dannebropladsen er et eksempel på en isætningsfacilitet, der er brugbar for mange brugergrupper.

Tilgængelighed til Gudenåsystemet: overbæringer og spærringer

Gudenåkomitéens sejladsinformationsfoldere viser, at Gudenåsystemet ikke er et sammenhængende system rekreativt set – man kan ikke sejle uhindret fra den ene ende af systemet til den anden. Flere steder er vandløbet spærret (udnyttelse af vandkraft). Vandløbsloven pålægger den, som lovligt spærrer for sejladsen at anviser ikke-motoriserede småfartøjer en anden vej. Derfor må sejlene i ikke-motoriserede småfartøjer flere steder forlade fartøjet og lave en overbæring. Der er forskel på kanooverbæringerne. Overbæringsruten ved Tangeværket er 400 m (kanovogn) og kanoslisken ned til åen er 15 m, mens man ved Ry blot skal passere 15 m i alt via kanoslidske.

For mindre motorbåde kan en enkelt spærring passeres, resten kan ikke passeres. Spærringerne inddeler motorbådsmæssigt Gudenåsystemet i flere, ikke sammenhængende dele.

Attraktive områder: klimatilpassede faciliteter til ophold

De eksisterende pladser til ophold har i vid udstrækning en meget vandnær beliggenhed. Den meget regnfulde sejladssæson 2024 viser, at høj vandstand og regnfulde perioder påvirker pladserne tæt ved vandet. Gudenåkomitéen blev 29. november 2024 orienteret om Brugerrådets ønske om pladser, der er anvendelige i en vådere fremtid, samt forslag om et kommunalt fokus på klimatilpassede faciliteter. Kanoudlejerne har også ønsker ift. klimatilpasning af eksisterende pladser.

Et eksempel på kommunalt fokus på klimatilpasning er Skimminghøj Teltplads, som Skanderborg kommune i 2025 terrænhæver. Et andet eksempel er Silkeborg Kommune, der giver tilladelse til flydebro (udlejerønske), der forbedrer adgangen til Sminge Teltplads ved våde forhold.

Et alternativ til terrænhævning kan være en fremadrettet opmærksomhed på flere og nye shelters på pladserne, hvorved våde jordforhold får mindre betydning. I en vådere fremtid kan pladserne søges placeret længere væk fra vandet, da risikoen for oversvømmelse fra Gudenåen mindskes med pladsens afstand dertil. I GudenåSystemet findes allerede pladser, der ikke ligger i umiddelbar nærhed til vandet. Sejlende ved Uldum Kær skal bevæge sig 2 km for at komme til shelter og toilet, mens de sejlende ved ankomst til Alken Fællesplads ved Mossø skal gå 350 m.

Attraktive områder: Krydsningspunkter

De blå støttepunkter anvendes også af andre brugergrupper end sejlende. Silkeborg havn er et eksempel på et ”krydsningspunkt”; et sted til ophold langs vandvejen, der anvendes af flere brugergrupper (sejlende, cyklende, vandrende). Ved Silkeborg Havn er der i 2017 f.eks. opsat skabe m. opladningsmulighed til mobiltelefoner. Der findes flere å-nære steder, der kan betegnes som krydsningspunkter. Ønsket om flere steder til opladning af mobiltelefoner kunne kobles til ønsket om opladningsmuligheder til elcykler. Dette kan understøtte Gudenåplanen ift. et styrket friluftsliv.

Gudenåplanen og GudenåSystemets faciliteter

Projekter langs Gudenåen og Randers Fjord, der igangsættes som en del af Gudenåplanen, skal indeholde et/flere af de 4 strategiske indsatsområder. Følgende overvejelser kan være relevante at arbejde videre med i en nærmere drøftelse af det strategiske indsatsområde ”kerneområde friluftsliv”:

- under hensyntagen til naturen afsøges og indtænkes rekreative muligheder ifm. projekters start og ikke som en tilføjelse efter projektets afslutning.
- medfører et projekt nedlægning af opholdsfaciliteter, får sejlende længere til landgangs- , toilet- og overnatningsmuligheder (kan medføre u hensigtsmæssig adfærd), og belægningen på nabopladserne kan også ændres (kapacitetsmæssig udfordring). Muligheder for erstatningsopholdsfacilitet tænkes ind som en del af projektet
- øge tilgængeligheden for flere brugergrupper ved ifm. nuværende og kommende isætningssteder at have fokus på placering, indretning og materialevalg samt have fokus på pladser, der bruges af mange brugergrupper.
- undersøge nye muligheder i et anderledes, vådt natur-rum.

Links

Gudenåkomitéen er afsender på informationsfoldere, der (udover sejladsreglerne) angiver hvilke faciliteter de sejlende kan benytte sig af i Gudenåsystemet. Folderne opdateres årligt, og revisionen til foldermaterialet anno 2025 er i proces. Herunder angives links til 2024-versionerne:

- [Direkte link til folderen målrettet sejlende i ikke-motoriserede småfartøjer](#)
- [Direkte link til folderen målrettet sejlende i motoriserede fartøjer](#)

I dagsordenspunktet omtales dele af drøftede emner på Gudenåkomitéens dialogmøde med Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen. Se den fulde mødeopsummering på komitéens hjemmeside:

- [Direkte link til mødeopsummering fra dialogmøde ml Gudenåkomitéen og Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen 08.03.2024](#)

Fartøjstypen afgør hvilket isætningssted, der kan benyttes. På Gudenåkommunernes fælles sejlads hjemmeside findes oversigt over isætningssteder for motoriserede/ikke-motoriserede fartøjer:

- [Direkte link til GudenåSystemets isætningssteder på hjemmesiden sejladspagudenaen.dk](#)

I dagsordenspunktet omtales krydsningspunkter; steder langs vandvejen, der anvendes af flere brugergrupper (sejlende, cyklende, vandrende). Læs mere om krydsningspunkter i publikationen ”Sejladsoplevelser på Gudenåen – Vandvejen” og i publikationen ”Overdragelse - anbefalinger til det kommende GudenåSamarbejde”.

- [Direkte link til publikationen sejladsoplevelser på Gudenåen - Vandvejen](#)
- [Direkte link til publikationen ”Overdragelse - anbefalinger til det kommende GudenåSamarbejde”](#)

Bilag

Bilag 4. Oversigt over facilitetstyper til sejlads

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen drøfter den fremtidige udvikling af GudenåSystemets faciliteter
- Gudenåkomitéen drøfter emnet fremadrettet ift. GudenåPlanens strategiske indsatsområde ”Friluftsliv kerneområde”

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 7. Gensidig orientering ift. den fremsendte orientering til Borgmestrene i Gudenåkommunerne om Gudenåkomitéens arbejde i 2024

Baggrund

Gudenåkomitéen rapporterer årligt om fremdriften i Gudenåkomitéens arbejdsområder til Borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner. På komitémøde 29. november 2024 blev udkastet til orienteringen for 2024 godkendt med enkelte tilføjelser.

Tilføjelsen drejede sig om GudenåSamarbejdets fremtidige politiske ophæng.

Sekretariatets bemærkninger

Sekretariatet fremsendte orienteringen til borgmestrene i Gudenåkomitéens medlemskommuner samt Gudenåkomitéens medlemmer 4. december 2024.

Der orienteres gensidigt om tilbagemeldinger ift. den fremsendte orientering.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 8. Orientering om regnskab for Gudenåkomitéen 2024, Gudenåplanen 2024 og sejladssområdet 2024

Baggrund

Regnskabet for hhv. Gudenåkomitéen, Gudenåplanen og Sejladssområdet underlægges revision i Silkeborg kommune. Gudenåkomitéen orienteres hermed om resultatet for 2024.

Sekretariatets bemærkninger

Regnskab for Gudenåkomitéen 2024

Gudenåkomitéen gik ud af 2024 med et underskud på 50.062 kr. Underskuddet overføres til budget 2025 for Gudenåkomitéen.

Regnskab for Gudenåplanen 2024

Gudenåkomitéens medlemskommuner har vedtaget at afsætte midler til Gudenåplanen i 2025 og 2026 (1 million i 2025 og 1 million i 2026). For at sætte gang i arbejdet med Gudenåplanen så hurtigt så muligt efter konferencen om Gudenåplanen, frigav Silkeborg kommune deres samlede bidrag (2 x 245.000 kr.) til disponering allerede fra 2024.

Der er derfor lavet regnskab for GudenåPlanen i 2024. Der er i 2024 anvendt i alt 169.633 kr.

Regnskab for sejladssområdet 2024

For sejladssområdet er årsresultatet uforbrugte midler på 948.491kr., som overføres til sejladsbudgettet for 2025 til delvis finansiering af ny version af hjemmesiden sejladspaagudenaen.dk. Der er således disponeret med midlerne.

Regnskaberne er bilagt til orientering, og placeres efter mødet på Gudenåkomitéens hjemmeside.

Bilag

Bilag 5. Regnskab – Gudenåkomitéen 2024

Bilag 6. Regnskab – Gudenåplanen 2024

Bilag 7. Regnskab – Sejladssområdet 2024

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen om regnskaberne for Gudenåkomitéen 2024, Gudenåplanen 2024 og sejladssområdet 2024 til efterretning

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 9. Orientering om budget for Gudenåkomitéen 2026 og budget for GudenåPlanen 2025 og 2026

Baggrund

Gudenåkomitéen orienteres på møderne om budget for komitéens virke det efterfølgende år. På mødet 7. marts 2025 orienteres således om budget for Gudenåkomitéen 2026.

Gudenåplanen er en del af Gudenåkomitéens arbejde, men da der anvendes 2 forskellige fordelingsnøgler, præsenteres budgetforslagene separat. For Gudenåplanen præsenteres budget for både 2025 og 2026, da budget for Gudenåplanen 2025 ikke tidligere har været præsenteret.

Sekretariatets bemærkninger

Budget Gudenåkomitéen 2026

Gudenåkomitéen besluttede d. 24. marts 2023 at arbejde for en budgetudvidelse for 2024 og frem (nyt budget: 1.000.000 kr.). Siden beslutningen om at arbejde med budgetudvidelsen er Norddjurs Kommune indmeldt som medlemskommune. Norddjurs Kommune procentvise arealandel af det samlede opland er sammenligneligt med Hedensted. Praksis fra budget 2025 med at lægge bidraget fra Norddjurs Kommune oven i det aftalte budget forsættes i budgetforslaget for 2026.

Det samlede budget for 2026 er dermed 1.050.000 kr. Budget, der viser disponeringen af midlerne til Gudenåkomitéens arbejde i 2026 er bilagt til orientering

Budget Gudenåplanen 2025 og 2026

Gudenåkomitéen besluttede 8. marts 2024 at anbefale medlemskommunerne en modificeret version af GudenåSamarbejdets økonomimodel, og komitéens medlemskommuner har i løbet af 2024 godkendt et samlet budget for Gudenåplanen på 1 million i 2025 og 1 million i 2026.

Silkeborg Kommune har frigivet deres samlede Gudenåplan-bidrag (2 x 245.000 kr.) til disponering allerede fra 2024 for at sætte gang i Gudenåplanen. Der er i 2024 anvendt 169.633 kr. (se tidligere dagsordenspunkt). Den resterende del af Silkeborgs bidrag overføres til Gudenåplanens budgetforslag 2025.

Budget, der viser disponeringen af midlerne til GudenåPlanens udarbejdelse i 2025 og 2026 er bilagt til orientering.

Bilag

Bilag 8. Budget Gudenåkomitéen 2026

Bilag 9. Budget Gudenåplanen 2025 og 2026

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orientering om budget for Gudenåkomitéen 2026 til efterretning
- Gudenåkomitéen tager orientering om budget for Gudenåplanen 2025 og 2026 til efterretning

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 10. Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter

Baggrund

Punktet har til formål at holde kommunerne indbyrdes opdaterede om lokale vandstandsudfordringer, klimatilpasningstiltag, naturgenopretningsprojekter, regulativrevisioner o.lign.

Bemærkninger fra Hedensted Kommune

Der orienteres kort om tiltag i Gudenåen i Hedensted Kommune ift. sandfang, grødeskæring og borgerinddragelse.

Bemærkning fra Horsens Kommune

Vestbirk-projektet. Horsens Kommune har den 20. december 2024 fået stadfæstet sine afgørelse omkring tilladelse til restaurering af Gudenåen såvel dispensation til vandstandsændring i Gudenåen. Projektet genoptages igen i Horsens Kommune.

[Klik her for direkte link til pressemeddelelsen af 10. januar 2025: ”Klar til næste skridt mod genskabelsen af Gudenåen ved Vestbirk”](#)

Bemærkning fra Skanderborg Kommune

Status for projekt ved Fuldbro Mølle. Afgørelse vedr. Fuldbro Mølle. Projektet har til formål at skabe faunapassage og bedre fysiske forhold i åen. Projektet er et vandplanprojekt idet stemmeværket indgår i Miljøstyrelsens vandområdeplan 2021-2027, som en spærring, som kommunen er forpligtet til at arbejde for at fjerne. Projektet omfatter fjernelse af stemmeværket ved Fuldbro Mølle og etablering af et 225 m langt stryg samt etablering af træksti og anløbsbro mv.

Projektforslaget har tidligere været i 8 ugers offentlig høring og der indkom ikke høringsvar der gav anledning til at ændre projektet.

Klagefristen på afgørelsen udløber den 18. marts 2025.

Opgradering af Skimminghøj Bådhus og Teltplads. Tæt ved Ry havn ligger en offentlig, primitiv teltplads, der kan bruges af kanosejlende, vandrende og cyklende – Skimminghøj Teltplads.

Skanderborg Kommune er sammen med de øvrige Gudenåkommuner via GudenåSamarbejdet og en lang række partnere og interessenter i gang med at opgradere faciliteter og rammer langs Gudenåen. Det sker bl.a. via projektet ["GudenåStien - en sti fra kilde til fjord"](#). GudenåStien bliver afmærket og der skal etableres en række støttepunkter og faciliteter langs Gudenåen - heriblandt ved Skimminghøj i Ry. Projektet er støttet af Nordea Fonden og A. P. Møller Fonden.

Terrænet på Skimminghøj teltplads skal hæves 50 cm for at gøre pladsen mere egnet til teltslagning - også når det har regnet. Skanderborg Kommune har netop foretaget beskæring af aske- og pilebuske som klargøring til etablering af regnvandsbassin og hævnning af terrænet på teltpladsen.

Pladsens faciliteter forbedres med nye toiletter, baderum, bålpladser, primitivt udekøkken, affaldssortering, og flere parkeringspladser. I sommerhalvåret vil en nyetableret bådhal fungere som madpakkehus, hængekøjehotel og opholdsrum for de sejlende, vandrende og cyklende.

Bemærkninger fra Silkeborg Kommune

Åbent Hus om oversvømmelser. Silkeborg Kommune inviterede til Åbent Hus om oversvømmelser onsdag den 15. januar kl. 15-18. Formålet var at fremme vidensdeling og inspirere til hvordan man kan sikre sit hjem mod oversvømmelser med særligt fokus på 'grønne løsninger' i haven.

Kommunen stillede op med forskellige eksperter og havde dertil hyret en række private aktører til at deltage for at kunne tilbyde borgerne et stærkt og bredt felt af vejledning.

Arrangementet skete i forlængelse af lanceringen af en ny informationsside, hvor Silkeborg Kommune samler den vigtigste information til borgerne i forskellige situationer – fra det akutte til det forebyggende: www.silkeborg.dk/nårvandetkommer. Der har desuden været et tillæg i lokalavisen om emnet "vandet kommer".

Arrangementet var henvendt til flere målgrupper: dels borgere som allerede oplever oversvømmelser, dels dem som gerne vil være på forkant med generelt stigende nedbør, skybrud eller oversvømmelser fra vandløb og søer, dels dem som skal til at renovere, bygge nyt eller anlægge terrasse for at indtænke klimatilpasning heri, og dels dem som er nysgerrige på at bruge regnvandet aktivt i haven til gavn for både vandregningen og naturen. Der var også et kreativt naturværksted og en mini-bio om vand; både for at gøre arrangementet attraktivt for børnefamilier i en travl hverdag og for at inspirere til familievenlige hjemmeprojekter (fx med regnvandsbed, regnvandstønde etc.). Det var desuden muligt at tilmelde sig et af 50 gratis klimatilpasningstjek af ens bolig, hvor man får besøg af Envidan (betalt af kommunen).

Der deltog 125-150 spørgelystne og nysgerrige borgere – og også nogle fra tilstødende kommuner (Ikast-Brande, Aarhus, Hedensted og Skanderborg), som havde hørt om arrangementet i radioen, og der var en rigtig god og konstruktiv stemning.

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at

- Gudenåkomitéen tager orienteringen til efterretning.

Beslutning

Indstilling godkendt.

Punkt 11. Godkendelse af aktivitetsplan

I indeværende funktionsperiode har aktivitetsplanen indeholdt mødeaktiviteter for både Gudenåkomitéen og VOS Randers Fjord. Siden sidste komitémøde 29. november 2024 er Lokal Trepert Randers Fjord blevet etableret, og VOS Randers Fjord eksisterer dermed ikke længere.

Da der i Lokal Trepert Randers Fjord er medlemmer, som ikke også er medlem af Gudenåkomitéen, indeholder punktet ”aktivitetsplan” på Gudenåkomitéens dagsorden fremadrettet kun Gudenåkomitéens mødeaktiviteter. Der vil i videst muligt omfang ske koordinering af aktiviteterne de 2 fora imellem. Sekretariatet følger derfor følgende aktiviteter til årshjul 2025 for komitéen:

- **GudenåPlanen - Workshop**

Dato: onsdag d. 11. juni 2025

Sted: Ry, Hotel Birksø.

Varighed: halvdagsmøde 14.00 – 18.00 (inkl. spisning)

Indhold på mødet: workshop om hvilke konkrete politiske målsætninger der skal udgøre det bærende element under de fire strategiske indsatsområder

- **Gudenåkomitéens sommermøde**

Dato: fredag d. 13. juni 2025

Sted: Hammel, Pøt Mølle.

Varighed: halvdagsmøde

Følgende punkter foreslås til dagsordenen

- Velkomst og introduktion til området
- Gudenåplanen
 - Status på arbejdet med Gudenåplanen og opsamling på workshop om GudenåPlanens politiske målsætninger
- Orientering fra GudenåSamarbejdet – en aktør i Gudenåplanen.
- Sejladsområdet
 - Status på ny koncessionsperiode
 - orientering fra Brugerrådet for Sejlads på Gudenåen,
 - drøftelse af udsat punkt fra komitéens vintermøde 2024: ”fartøjstyper, størrelser, antal og anvendelse”
 - næste emne fra tids- og procesplanen (gener fra sejlads; støj ifm. sejlads samt ophold på vand/ved vand, miljøfremmede stoffer, færdsel på privat areal
- Gensidig orientering om Gudenårelaterede emner og projekter
- Godkendelse af aktivitetsplan
- Eventuelt

- **Gudenåkomitéens efterårsmøde**

Dato: fredag d. 31. oktober 2025

Sted: Silkeborg, Ny Hattenæs

Varighed: halvdagsmøde

Indstilling

Sekretariatet indstiller, at:

- Gudenåkomitéen godkender aktivitetsplanen
- Gudenåkomitéen drøfter forslag til punkter til komitéens sommermøde

Beslutning

Indstilling godkendt.

Følgende punkter tilføjes dagsordenen til mødet 13. juni 2025:

- Høringssvar til genbesøg af vandområdeplanerne for planperiode 2021 – 2027
- Godkendelse af revideret henvendelse til Miljøstyrelsen med anmodning om revision af ”Bekendtgørelse om ikke-erhvervsmæssig sejlads og anden færdsel på Gudenåen med sidevandløb og søer fra Tørring til Randers” (udskudt fra dette møde)

Punkt 12. Eventuell